

UZASADNIENIE

w zakresie pkt. I postanowienia

Na początku podjętych rozważań wskazać należy, że uczestnik J. Z., po uprzednim wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie uzasadnienia wskazał, że wnosi o sporządzenie uzasadnienia „części postanowienia dotyczącego działek rolnych położonych we wsi M. S. – gmina B. oraz działek rolnych położonych we wsi S. – gmina B.” (k. 46). Uznać zatem należy, że uczestnik wnosi o sporządzenie uzasadnienia postanowienia w zakresie ustalenia osób, które nabyły majątek wchodzący w skład spadku, czyli w zakresie punktu I postanowienia.

Pismem z dnia 26 lipca 2021 roku M. P. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata) wniósł o stwierdzenie, że spadek po B. P., zmarłej w dniu 20 kwietnia 2017 roku, na podstawie testamentu notarialnego z dnia 25 lutego 1998 roku, nabył w całości wnioskodawca (wniosek – k. 3-5).

Na rozprawie w dniu 13 października 2021 roku uczestnik J. Z. zakwestionował dziedziczenie na podstawie testamentu, bowiem nie wiedział o jego istnieniu, a wnioskodawca nigdy nie pracował na gruncie wchodzącym w skład spadku (protokół rozprawy – k. 35-36).

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 25 lutego 1998 roku B. P. sporządziła u notariusza B. M. testament notarialny, w którym do całości spadku powołała swojego męża M. P..

(dowód: testament – k. 12, zapewnienie spadkowe M. P. – k. 35v)

Tego samego dnia, podczas wizyty u notariusza M. P. również sporządził testamentu, w którym do całości spadku powołał swoją żonę.

(dowód: zapewnienie spadkowe M. P. – k. 35v)

B. P. nigdy nie odwołała swojego testamentu, ani nie sporządziła innych testamentów.

(dowód: zapewnienie spadkowe M. P. – k. 35v)

Podczas sporządzania testamentu stan zdrowia spadkodawczyni był dobry. B. P. nie leczyła się psychiatrycznie ani neurologicznie.

(dowód: zapewnienie spadkowe M. P. – k. 35v)

B. P. zmarła w dniu 20 kwietnia 2017 roku.

(dowód: akt zgonu – k. 10)

M. P. nie odrzucił spadku po swojej żonie.

(dowód: zapewnienie spadkowe M. P. – k. 35v)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody, które zostały przez Sąd ocenione jako w całości wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 2). Z powyższego jednoznacznie wynika, że dziedziczenie testamentowe wyprzedza dziedziczenie ustawowe, co związane jest z naczelnymi zasadami polskiego prawa spadkowego, tj. ochrony woli spadkodawcy i wolności testowania.

Sam testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego (art. 950 k.c.).

W niniejszej sprawie sporządzony testament spełnia wszystkie wymogi stawiane zarówno przez kodeks cywilny, jak również ustawę prawo o notariacie (t. jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1192 ze zm.).

Co istotne spadkodawca nie musi nikomu komunikować, że sporządził testament.

Nie istnieje norma prawna, która nakładałaby na testatora taki obowiązek. Uczestnik nie może kwestionować skuteczności testamentu z uwagi na fakt, że nie wiedział o jego istnieniu. Sporządzenie testamentu należy do najbardziej osobistych czynności prawnych. Co istotne motywacja do jego sporządzenia nie jest badana przez Sąd.

Oczywiście tutejszy Sąd zna wyrażony w doktrynie pogląd o możliwości nieważności testamentu z uwagi na jego sprzeczność z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.).

Tym niemniej powyższe dotyczy wyłącznie sytuacji absolutnie skrajnych, kiedy w swoisty sposób testament prowadzi do pokrzywdzenia osób, którym spadkodawca był obowiązany zapewnić szczególną ochronę (np. chorych dzieci), a motywacja spadkodawcy jest szczególnie niegodziwa. Powyższe nie miało jednak miejsca w niniejszej sprawie. Same zapewnienie spadkodawczyni,

że miała darować należące do niej nieruchomości rolne na rzecz swojego rodzeństwa, jest niewystarczające dla zakwestionowania prawidłowości testamentu. Co istotne sam uczestnik wskazał, że ziemia nie została mu przepisana przez rodziców z uwagi na ryzyko utraty zasiłku rodzinnego. Argument, że jedyny spadkobierca nigdy nie pracował na ziemi wchodzącej w skład spadku nie ma najmniejszych podstaw prawnych i nie może wpłynąć na porządek dziedziczenia zwłaszcza, że ograniczenia w dziedziczeniu ziemi rolnej zostały uznane za niegodne z Konstytucją (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., sygn. akt P 4/99, Dz.U. z 2001 r., nr 11, poz. 91, LEX nr 46004).

Podsumowując powyższe rozważania wskazać należy, że B. P. sporządziła ważny i skuteczny testament notarialny, na podstawie którego spadek po niej nabył M. P..

Co istotne, Sąd w postanowieniu nie wskazał, że M. P. dziedziczy spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Powyższe wynika z faktu, iż obecnie obowiązujący regulamin urzędowania sądów powszechnych (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r., Dz.U z 2019 r., poz. 1141), nie recypował rozwiązania obowiązującego uprzednio, które nakładało na Sąd obowiązek oznaczenia w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, że spadek został przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza (por. § 145 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. z 2007 r., Nr 38, poz. 249). Ponadto samo takie zaznaczenie nie stanowi treści postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku według art. 677 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV CZ 85/14, LEX nr 1653770).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w postanowieniu.